

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра соціології та соціальної роботи**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з наукової роботи
/Студеняк І.П./
_____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНІ СТРУКТУРИ ТА ВІДНОСИНИ

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	054 Соціологія
Предметна спеціальність	–
Спеціалізація	–
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	Українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальні структури та відносини» для здобувачів вищої освіти галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки** спеціальності **054 Соціологія**

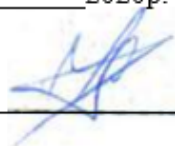
***Розробники:** Варга Н.І., кандидат соціологічних наук, доц. кафедри соціології та соціальної роботи*

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри соціології та соціальної роботи,
протокол № 1 від «27» 08 2020 року

Завідувач кафедри проф. Шандор Ф.Ф.

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

Протокол № 1 від «8» 09 2020р.

Голова науково-методичної комісії Стряпко І.О.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Очна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 7	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 210	1-ий	1-ий
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для очної форми навчання: аудиторних – 2,6/2,5 самостійної роботи здобувача – 4,5/4,2	1-ий	1-ий
	Лекції:	
	22/22	12
	Практичні (семінарські):	
	20/20	10
Вид підсумкового контролю: залік/ іспит	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	63/63	188

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета – визначення змісту категорій і теоретичних досліджень соціальної структури суспільства як базової теорії соціології, ознайомлення з теоріями соціальної структури суспільства, методами її дослідження, розкриття місця і взаємозв'язків теорії соціальної структури з соціологічними теоріями; формування навичок інтегрування теоретичних знань й їхнього практичного застосування.

Основною метою викладання курсу – сформувати глибокі теоретичні знання та професійні навички у сфері досліджень соціальної структури суспільства, уміння використання цих знань щодо аналізу соціальної структури сучасного українського суспільства.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен **знати**: - з'ясувати суть теоретичних підходів, які склались в соціології щодо вивчення соціальної структури і відносин в суспільстві, механізмів та чинників стратифікаційних процесів; – опанувати категоріальний апарат, пов'язаний із проблематикою соціальної структури і соціальної стратифікації; – освоїти основні методи соціологічного аналізу соціальної структури суспільства; – провести аналіз основних соціально-структурних зрізів та стратифікаційних процесів в сучасному українському суспільстві.

вміти: - оцінювати сутність економічної, політичної та ін. стратифікації в посткомуністичних країнах; - порівнювати розвиток окремих країн регіонів ЦСЄ та держав пострадянського простору; оцінювати реформи в економічній, політичній та ідеологічній сферах суспільного життя; - розкриття сутності теорій соціальної стратифікації і критеріїв виявлення соціальної структури сучасного суспільства, описання основних напрямів і методів дослідження соціальної структури.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Глибинні системні компетентності в області сучасних методів проведення досліджень в галузі соціології та в суміжних галузях.

ЗК4. Здатність компетентно представляти наукову інформацію в усній та письмовій формах (в тому числі іноземною мовою) із застосуванням відповідної лексики.

ЗК7. Здатність до виконання лідерських функцій при командній роботі та автономної дослідницької роботи.

Фахові компетентності спеціальності (СК)

ФК4. Вміння самостійно виконувати науково-дослідну діяльність у рамках спеціальності соціологія з використанням сучасних теорій, методів та інформаційно-комунікаційних технологій.

ФК5. Вміння самостійно збирати та критично опрацьовувати соціологічні джерела, проводити їх зовнішню та внутрішню критику, систематизацію та класифікацію.

ФК6. Вміння оцінювати достовірність та репрезентативність джерельної інформації, застосовувати сучасні методи її теоретичного та емпіричного аналізу.

ФК7. Вміння використовувати існуючі та створювати власні теоретичні моделі (об'єкт-теорії) в соціологічному дослідженні.

1. ОЧІКУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Соціальні структури та відносини», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Здатність об'єднувати (синтезувати) та обговорювати публікації, в межах та поза областю дослідження	ПРН1
Здатність використовувати критичні знання в громадській сфері, що підтверджено публікацією принаймні однієї оглядової статті та статті з огляду книги	ПРН2
Здатність представляти свої результати дослідження іноземною мовою	ПРН6

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Соціальні структури та відносини»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Застосовувати методи і опанувати категоріальний апарат, пов'язаний із проблематикою соціальної структури і соціальної стратифікації суспільства	ПРН1
Розкрити сутність теорій соціальної стратифікації і критеріїв виявлення соціальної структури сучасного суспільства, описання основних напрямів і методів дослідження соціальної структури.	ПРН2
Опанувати категоріальний апарат і здатність представити результати іноземними мовами, пов'язаний із проблематикою соціальної структури і соціальної стратифікації	ПРН6

5.ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання результатів навчання та методами демонстрування з навчальної дисципліни є:

- поточний контроль – здійснюється для всіх видів аудиторних занять під час їх проведення. Метою поточного контролю є визначення рівня досягнень дисциплінарних результатів навчання студента за певним розділом (темою) робочої програми дисципліни, практичними заняттями, самостійною роботою;
- проміжний (модульний) контроль має на меті оцінювання знань, умінь та практичних навичок студента, набутих під час засвоєння теоретичного і практичного матеріалу після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни;
- підсумковий контроль передбачає комплексне оцінювання рівня сформованості результатів навчання з дисципліни.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: розв'язування задач (обчислення статистичних показників), самостійна робота, стандартизовані тести, аналітичний звіт, реферат, доповідь з презентацією.

Знання, вміння та навички студентів оцінюються через визначення якості виконання конкретизованих завдань. Кількісна оцінка певного поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю протягом одного модуля – 50.

Форма модульного контролю: контрольна робота. Передбачає розкриття теоретичних питань і розв'язування задач. Кожне завдання модульної контрольної роботи (2 теоретичні і 3 практичні завдання) оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок: теоретична частина – 20 балів (по 10 балів кожне теоретичне питання); практична частина оцінюється в 30 балів – по 10 балів за кожне завдання (разом за контрольну – 50 балів). Підсумкова оцінка за кожний модуль складається із суми балів за поточне оцінювання і результату модульної контрольної роботи (максимальна оцінка – 100 балів).

Форма підсумкового семестрового контролю: іспит у формі комп'ютерного тестування.

Результат екзаменаційного контролю визначається як середньоарифметичне значення двох модулів. Якщо студент погоджується з набраною кількістю балів, ця оцінка може бути виставлена в екзаменаційну відомість. Якщо студент не отримав достатньої кількості балів (менше 60) або не погоджується з підсумковою оцінкою, то він складає іспит у формі письмової роботи. Максимальна оцінка за письмову роботу на іспиті – 100 балів.

Змістові модулі можуть оцінюються наступним чином:

Модульна контрольна робота	Оцінка за роботу на практичних заняттях	Індивідуальна робота студента	Всього
----------------------------	---	-------------------------------	--------

40 балів	40	20	100
----------	----	----	-----

Семестрова оцінка є результатом середнього арифметичного балів двох змістових модульних контролів (наприклад, студент за результатами першого модульного контролю набрав 80 балів; за результатами другого модульного контролю набрав 90 балів; семестрова оцінка у подібному випадку виставляється так: $(80+90) : 2 = 85$)

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль1)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	30	100
10	10	10	10	10	10	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T8	T9	T10	T11	T12	T13	40	100
10	10	10	10	10	10		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	4	5	4	5
Лабораторні заняття (допуск. виконання та зихист)				
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	2	10	2	10
Презентація	2	5	2	5
Реферат	2	5	2	5
Есе	2	5	2	5

Модульна контрольна робота		30		40
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Критерії оцінювання теоретичних завдань на модульній контрольній роботі (максимальна кількість за 1 завдання – 10 балів):

0 – студент не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити; 1 – 3 балів – студент не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань; 4 – 6 балів – студент відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні статистичні показники, але здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою; 7 – 9 балів – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації; 10 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією.

Критерії оцінювання практичних завдань на модульній контрольній роботі (максимальна кількість за 1 завдання – 10 балів):

0 балів – студент не розуміє змісту практичного завдання; 1 – 3 бали – обчислює статистичні показники тільки з підказкою; 4 – 6 балів – при обчисленні статистичних показників студент допускає істотні неточності та помилки; 7 – 9 балів – при розв'язуванні задач студентом допускаються неістотні неточності та незначні помилки; 10 балів – студент розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни «Соціальна і демографічна статистика» здійснюється в письмовій формі за екзаменаційними білетами. Екзаменаційний білет складається з п'яти завдань, що носять стереотипний (2 завдання по 15 балів), діагностичний (2 завдання по 20 балів) та евристичний характер (1 завдання – 30 балів).

Критерії оцінки стереотипного завдання (максимальна кількість за 1 завдання – 15 балів):

0 балів – студент не розуміє змісту практичного завдання; 1 – 4 бали – вирішення завдання містить лише формулу розрахунку; 5 – 8 балів – вирішення завдання містить формулу розрахунку та пояснення до неї; 9 – 11 балів – вирішення завдання містить формулу розрахунку, пояснення до неї та обґрунтування використання саме цієї формули; 12 – 14 балів – вирішення завдання містить формулу розрахунку, пояснення до неї, обґрунтування використання саме цієї формули та підстановку вхідних даних у формулу; 15 балів – вирішення завдання містить формулу розрахунку, пояснення до неї, обґрунтування

використання саме цієї формули, підстановку у формулу, правильний розрахунок та висновок за результатом розрахунку.

Критерії оцінки діагностичного завдання (максимальна кількість за 1 завдання – 20 балів):

0 балів – студент не розуміє змісту практичного завдання; 1 – 5 бали – розв’язання завдання містить лише формули розрахунків або деякі елементи з окремих тем дисципліни; 6 – 10 балів – завдання вирішено неправильно, але деякі розрахунки відповідають ситуації, що розглядається в завданні; 11 – 15 балів – завдання вирішено частково правильно, висновки носять поверховий характер; 16 – 19 балів – завдання вирішено правильно, у розв’язанні використано весь необхідний статистичний інструментарій, наведені пояснення до розрахунків, зроблені аргументовані висновки, але мають місце деякі неточності в обґрунтуванні відповіді або висновків; 20 балів – завдання виконано бездоганно, якісно оформлено, наведена доцільність використання того чи іншого статистичного інструментарію в аналізі запропонованої ситуації, за результатами розрахунків зроблені аргументований аналітичний висновок та узагальнення.

Критерії оцінки евристичного завдання (максимальна кількість за 1 завдання – 30 балів):

0 балів – студент не розуміє змісту практичного завдання; 1 – 6 бали – вирішення завдання містить лише формули розрахунків, що не відповідають ситуації, яка розглядається; 7 – 12 балів – завдання вирішено неправильно, але деякі розрахунки відповідають ситуації, що розглядається; 13 – 18 балів – завдання виконано частково правильно, наведена доцільність використання деякого статистичного інструментарію в аналізі запропонованої ситуації, висновки носять поверховий характер; 19 – 24 балів – завдання виконано частково правильно, якісно оформлено, наведена доцільність використання того чи іншого статистичного інструментарію в аналізі запропонованої ситуації, але за результатами розрахунків зроблені не повні аналітичні висновки і мають місце три неточності у розрахунках; 25 – 29 балів – завдання виконано правильно, якісно оформлено, наведена доцільність використання того чи іншого статистичного інструментарію в аналізі запропонованої ситуації, але за результатами розрахунків зроблені не повні аналітичні висновки і має місце одна неточність у розрахунках; 30 балів – завдання виконано бездоганно, без жодної помилки, якісно оформлено, наведена доцільність використання того чи іншого статистичного інструментарію в аналізі запропонованої ситуації, за результатами розрахунків зроблені аргументовані аналітичні висновки та узагальнення.

Підсумкова оцінка з дисципліни здійснюється згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів Університету в систему оцінювання за шкалою ECTS.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

«Соціологія: системний погляд на суспільство»

Тема 1. Основні парадигми дослідження соціальної структури суспільства

Теорія соціальної структури як базова соціологічна теорія. Основні підходи до визначення соціальної структури суспільства: теорії соціальних інститутів та теорії соціальної нерівності. Суспільство як соціальна система. Соціальна структура та соціальна стратифікація.

Тема 2. Соціальна структура суспільства: категорії та поняття

Основні категорії теорії соціальної структури. Соціальна взаємодія. Соціальна структура та соціальна система, їх співвідношення. Соціальна система та соціальна єдність. Соціальна система та соціальний простір. Структурний підхід до розгляду соціального простору.

Тема 3. Соціальна стратифікація суспільства

Соціальна структура та соціальна стратифікація: співвідношення понять. Основні системи стратифікації. Сучасні соціологічні підходи до поняття класу. Стратифікація і проблема нерівності у суспільстві. Соціальна мобільність.

Тема 4. Соціальна мобільність у стратифікованому просторі

Історія та сучасний стан дослідження соціальної мобільності. Міжпоколінна класова мобільність. Міжпоколінна освітня мобільність. Міжпоколінна класова та освітня мобільність в Україні.

Тема 5. Глобалізація: сучасні теорії, ідеологія і практика

Історико-соціологічні аспекти глобалізації в минулому і сьогодні. Сутність і динаміка глобалізації в дзеркалі сучасної глобалістики. Глобалізація під кутом зору світ-системного аналізу. Глобалізація в інтерпретації соціології глобальної системи.

Тема 6. Громадянське суспільство: теорія, інститути та моделі розвитку

Історичні витоки та проблематика концепції громадянського суспільства. Традиція шотландської моральної філософії: поняття цивільності. Концепція громадянського суспільства А.де Токвіля. Розвиток соціологічної концепції громадянського суспільства. Громадянське суспільство: плюралізм. Громадянське суспільство: «холодність цивільності». Етос громадянського суспільства. Відродження концепції громадянського суспільства. Громадянське суспільство у посткомуністичному контексті. Громадянське суспільство: проблеми становлення та інституціоналізації в Україні.

Змістовний модуль 2

«Соціальні структури, соціальні інститути, соціальні відносини сучасного суспільства»

Тема 7. Політичні відносини в суспільстві

Політика як вираз і закріплення соціальної взаємодії. Особливості політичної стратифікації. Громадянство і клас. Політична та расова і етнічна стратифікації. Політичне панування, його легітимність. Взаємовідносини політики з іншими сферами суспільства. Структура політики. Поняття домінуючої групи. Проблема меншин. Поняття дискримінації. Інституціональна дискримінація. Соціальна стратифікація і теорія еліт. Циркуляція еліт. Елітизм. Проблема актуальності теорії еліт. Соціологічні дослідження політичних процесів в Україні.

Тема 8. Економічні відносини в суспільстві

Економічна стратифікація. «Домашня власність» і переструктурування класів. Об'єктивні та суб'єктивні виміри економічної стратифікації. Економічна стратифікація та економічна ідентичність. Статусна диспозиція економічних груп. Позиціонування відповідно до економічного статусу. Демонстративне споживання.

Тема 9. Гендерні відносини та відносини в сім'ї

Гендерна стратифікація. Гендерні дослідження сім'ї. Соціокультурне конструювання гендерних ролей. Гендерні ролі в сім'ї. Гендерний паритет в умовах українського суспільства. Українська сім'я в гендерній перспективі.

Тема 10. Стратифікаційні відносини в контексті соціології міста і села

Стратифікація та середовище. Місто як середовище соціалізації людини. Стратифікація в місті. Сегрегація в сучасному місті. Помешкання і «життєві шанси». Джентрифікація. Міграція і нерівність. Перепрофілювання і перерозподіл у соціальному просторі міста. Структури позатериторіальних спільнот. Віртуалізація суспільства. Мережеве суспільство (М.Кастельс). Сільське розселення та сільська поселенська мережа. Сільський соціум: історія, проблеми, перспективи.

Тема 11. Етнічна структура і відносини в суспільстві

Поняття про етнічну структуру. Етномовний розподіл. Особливості етнічної стратифікації в українському суспільстві.

6.2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	пр.	інд	с. р.		л	п р.	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовний модуль 1 Тема 1. Основні парадигми дослідження соціальної структури	17	2	4		11	17	1	1		15

суспільства									
Тема 2 .Соціальна структура суспільства: категорії та поняття	19	4	4		11	19	1	1	17
Тема 3. Соціальна стратифікація суспільства	19	4	4		11	19	1	1	17
Тема 4. Соціальна мобільність у стратифікованому просторі	19	4	4		11	19	1	1	17
Тема 5. Глобалізація: сучасні теорії, ідеологія і практика	16	4	2		10	16	1	1	14
Тема 6. Громадянське суспільство: теорія, інститути та моделі розвитку	15	4	2		9	15	1	1	13
Усього за 1 модуль:	105	22	20		63	105	6	6	93
<u>Змістовний модуль 2</u>	23	4	4		15	23	2	1	20
Тема 7. Політичні відносини в суспільстві									
Тема 8. Економічні відносини в суспільстві	23	4	4		15	23	1	1	21
Тема 9. Гендерні відносини та відносини в сім'ї	21	4	4		13	21	1	1	19
Тема 10. Стратифікаційні відносини в контексті соціології міста і села	21	4	4		13	21	1	1	19
Тема 11. Етнічна відносини в структура суспільства	17	6	4		7	17	1		16
Усього за 2 модуль:	105	22	20		63	105	6	4	95
Усього	210	44	40		126	210	12	10	188

6.3. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ / ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Соціальна система і відносини в суспільстві	4	
2	Соціальна структура суспільства і відносини в суспільстві	4	1
3	Соціальна стратифікація суспільства	4	1
4	Соціальна мобільність	4	1
5	Глобалізоване суспільство	4	1
6	Громадянське суспільство і відносини в суспільстві	2	1
7	Політична стратифікація і відносини в суспільстві	2	2
8	Економічна стратифікація	2	1
9	Гендерні відносини та інститут сім'ї	2	1
10	Особливості територіальної стратифікації і відносин в суспільстві: місто і село	4	1
11	Етнічна структура і відносини в суспільстві	4	1
12	Міграційні відносини в сучасному світі	4	
	Разом:	40	10

6.4 САМОСТІЙНА РОБОТА

Основними завданнями самостійної роботи студентів є підготовка і виконання поточних навчальних завдань, а також самостійне вивчення окремих розділів дисципліни під керівництвом викладача.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1.	Соціальна система і відносини в суспільстві	6	10
2.	Соціальна структура суспільства і відносини в суспільстві	6	10
3.	Соціальна стратифікація і відносини в суспільстві суспільства	6	10
4.	Соціальна мобільність і відносини в суспільстві	6	10
5.	Глобалізоване суспільство і відносини в суспільстві	6	10
6.	Громадянське суспільство і відносини в суспільстві	6	10
7.	Політична стратифікація і відносини в суспільстві	6	10
8.	Соціальний статус.	6	10
9.	Критерії визначення соціального статусу.	6	10
10.	Статусні групи.	6	10
11.	Соціальний статус та соціальні відносини в суспільстві.	6	8

12.	Поняття соціалізації.	6	8
13.	Ідентичність: особиста та соціальна.	6	8
14.	Основні методи дослідження соціальної структури і відносин в суспільстві.	6	8
15.	Дослідження соціальної структури і відносин в українському суспільстві.	6	8
16.	Соціальна структура та соціальна стратифікація: співвідношення понять.	6	8
17.	Економічна стратифікація і відносини в суспільстві	6	8
18.	Гендер та інститут сім'ї	6	8
19.	Особливості територіальної стратифікації і відносин в суспільстві: місто і село	6	8
20.	Етнічна структура і відносини в суспільстві	6	8
21.	Міграційні відносини в сучасному світі	6	8
Разом		126	188

7. ИНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби – комп'ютер, мультимедійний проектор.

Програмне забезпечення – офісні додатки, Інтернет-сторінки Державної та регіональних служб статистики

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства. К., 2008.
2. Блау, П. Различные точки зрения на социальную структуру и их общий знаменатель [Текст] / П. Блау // Американская социологическая мысль. – М., 1994. – С. 8-29
3. Бек, У. По ту сторону классов и слоев [Текст] / У. Бек. Общество риска. На пути к другому модерну. – М., 2000. – Гл. 3. – С.111–146.
4. Бергер П. Социальное конструирование реальности. М., 1995.
5. Бергер, П. Социальное конструирование реальности: трактат по социологии знания [Текст] / П. Бергер, Т. Лукман. – М.: Медиум, 1995. – 323 с.
6. Бурдьё, П. Практический смысл [Текст] / П. Бурдьё / Отв. ред., пер. и послесл. Н. А. Шматко; [Пер. с фр.: А. Т. Бикбов и др.]. – С.Пб.: Алетейя, 2001. – 562 с.
7. Бурдьё, П. Различение: социальная критика суждения [Электронный ресурс] / П. Бурдьё // Экономическая социология. – 2005. – Т.6. – №3. – Режим доступа:<http://ecsoc.msses.ru>
8. Бурдьё, П. Рынок символической продукции [Текст] / П. Бурдьё // Вопросы социологии. – 1993. – №1–2. – С. 49–62.
9. Бурдьё, П. Социальное пространство и символическая власть [Электронный ресурс] / П. Бурдьё. – Режим доступа: <http://bourdieu.name/content/socialnoeprostranstvo-i-simvolicheskaja-vlast>
10. Бурдьё, П. Социальное пространство и генезис "классов" [Текст] / П. Бурдьё // Социология политики. – М. : Socio-Logos, 1993. – С. 53–99.
11. Бурдьё, П. Социология политики [Текст]: пер. с фр. / П. Бурдьё. / [Сост., общ. ред. и предисл. Н. А. Шматко]. – М.: Socio-Logos, 1993. – 336 с.
12. Бурдьё, П. Структура, габитус, практика [Электронный ресурс] / П. Бурдьё // Журнал социологии и социальной антропологии. – 1998. – Т. 1. – № 2. – С. 44 Режим доступа: <http://www.soc.pu.ru/publications/jssa/1998/2/4bourd.html>
13. Вебер, М. Основные понятия стратификации [Текст] / М. Вебер // Человек и общество. Хрестоматия / под ред. С.А. Макеева. – К., 1999. – С.85 – 106.
14. Вебер, М. Класс, статус и партия [Текст] / М. Вебер / Социальная стратификация: сборник [переводов] / отв. ред. С.А. Белановский. – М., 1992. – Вып.1. – С. 19 – 38.
15. Гіденс Е. Соціологія. К., 1999.
16. Гидденс, Э. Основные проблемы социальной теории: действия, структура, противоречие в социальном анализе [Текст] / Э. Гидденс // Социальные и гуманитарные науки. Отечественная и зарубежная литература. Сер. 11. Социология. – М.: 1996. – №2. – С.22–50.
17. Гидденс, Э. Элементы теории структуризации [Текст] / Э. Гидденс // Современная социальная теория. – М., 1995. – С.17–27.
18. Гидденс, Э. Устроение общества. Очерк теории структуризации [Текст] / Э. Гидденс. Пер. с англ. – М.: Академ. проект, 2005. – 528 с.

19. Добренъков, В.И. Социология [Текст]: В 3т. Т.2: Социальная структура и стратификация / В.И. Добренъков, А.И. Кравченко. – М.: «ИНФРА-М», 2000. – 535 с.
20. Головаха, Е.И. Постсоветская деинституционализация и становление новых социальных институтов в украинском обществе [Текст] / Е.И. Головаха, Н. Панина // Социология : теория, методы, маркетинг. – 2001. – №4. – С.5–23
21. Головаха, Е.И. Основные этапы и тенденции трансформации украинского общества: от перестройки до "оранжевой революции" [Текст] / Е.И. Головаха, Н. Панина // Социология: теория, методы, маркетинг. – 2006. – №3. – С. 32-52
22. Трощинський В.П., Галушко К.Ю., Чернова К.О. К., 2004.
23. Ионин Л. Социология культуры. М., 1998.
24. Кириченко, И. Культура бедности или социальная изолированность? [Текст] / Ирина Кириченко // Зеркало недели. Украина. – 2012. – №3. – 27 янв.
25. Куценко О.Д. Суспільство нерівних. Класовий аналіз нерівностей в сучасному суспільстві: Спроби західної соціології. Харків : Вид. центр Харк. ун-ту, 2000. 316 с.
26. Луман Н. Социальные системы. Очерк общей теории. СПб., 2007.
27. Мертон Р. Социальная теория и социальная структура. М., 2006. 10. Мид 9. Социологическое воображение / Ч. Миллс. М., 2001.
28. Михальченко М.И. Украинское общество: трансформация, модернизация или лимитроф Европы? / М.И. Михальченко. К., 2001.
29. Міжетнічна інтеграція: постановка проблеми в українському контексті: Навч. посібн. / В.Б. Євтух, В.П. Трощинський, Л.О. Аза. К., 2003.
30. Парсонс Т. О структуре социального действия. М., 2000.
31. Пилипенко В. Є. Економічна соціологія. Спеціальні та галузеві соціології. К. : Каравела, 2003. С. 16-45.
32. Практикум з соціології: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти / За ред. В.М. Пічі. Львів, 2004.
33. Проблеми розвитку соціологічної теорії. Трансформація соціальних інститутів та інституціональної структури суспільства / За ред. М.О. Шульги, В.М. Ворони. К. : САУ, Ін-т соціології НАНУ, 2003.
34. Радаев, В.В. Социальная стратификация: учеб. пособие для вузов [Текст] / В.В. Радаев, О.И. Шкаратан. – М.: Аспект Пресс, 1996. – 318 с.
35. Симончук Е.В. Средний класс: люди и статусы. К. : Ин-т социологии НАН Украины, 2003.
36. Симончук, О. Динаміка соціально-класової структури у пострадянській Україні [Текст] / О. Симончук // Українське суспільство. Двадцять років незалежності. Соціологічний моніторинг. Т. 1. Аналітичні матеріали / за ред. В. Ворони, М. Шульги. – К., 2011. – С. 68–83.
37. Симончук, Е.В. Профессиональная структура современной Украины [Текст] / О. Симончук // Социология: теория, методы, маркетинг. – 2009. – № 3. – С. 62-99.
38. Симончук, Е. Классовые структуры в сравнительной перспективе [Текст] // Украинское общество в европейском пространстве / О. Симончук / под ред. Е. Головахи и С. Макеева. – К., 2007. – С. 33–104.
39. Симончук, О.В. Статусные самооценки населения Украины в сравнительном и временном контекстах // Українське суспільство 1994–2006.
40. Соціологічний моніторинг / за ред. В. Ворони, М. Шульги. – К., 2006. – С. 11–21.
41. Сорокин, П. Социальная стратификация и мобильность [Текст]: пер. с англ. // Сорокин П. Человек. Цивилизация. Общество / общ. ред., сост. и предисл. А. Ю. Согамонова. – М.: Политиздат, 1992. – 543 с.
42. Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, соціальні та галузеві теорії : Навч. посібн. К., 2004.
43. Структурні виміри сучасного суспільства: навч. посібн. / За ред. С.О. Макеева. Київ, 2006. 272 с.

44. Українське суспільство 2016-2017. Динаміка соціальних змін/ За ред. В.Ворони, М.Шульги. К., 2018.
45. Черниш Н.Й. Соціологія. Курс лекцій. Львів, 2003
46. Чернецький Ю. Сучасний інституалізм як напрям соціологічного теоретизування Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2003. № 2.
47. Чинакова Л.И. Об отличительных признаках бедности и нищеты. Социологические исследования. 2005. № 1. С. 139-141.
48. Штомпка П. Понятие социальной структуры: попытка обобщения / П.Штомпка // Социологические исследования. 2001. № 9.

9. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ДИСЦИПЛІНИ “СОЦІАЛЬНА СТРУКТУРА СУСПІЛЬСТВА”

1. Теорія соціальної структури як базова соціологічна теорія.
2. Основні підходи до визначення соціальної структури і відносин у суспільстві
3. Соціальна структура та соціальні відносини у суспільстві.
4. Суспільство як соціальна система.
5. Соціальна структура і відносини у суспільстві: зміст поняття, атрибутивні ознаки.
6. Соціальний інститут і відносини: основні підходи до визначення.
7. Функції соціальних інститутів.
8. Класифікація соціальних інститутів.
9. Соціальна спільнота: види, типологія, форми взаємодії.
10. Соціальна група.
11. Види соціальних груп.
13. Лідерство.
14. Групове мислення і конформізм.
15. Соціальні організації.
16. Формальні та неформальні організації.
17. Управління в організаціях.
18. Бюрократія.
19. Соціальний статус.
20. Критерії визначення соціального статусу.
21. Статусні групи.
22. Соціальний статус та соціальні відносини в суспільстві.
23. Поняття соціалізації.
24. Ідентичність: особиста та соціальна.
25. Основні методи дослідження соціальної структури і відносин в суспільстві.
26. Дослідження соціальної структури і відносин в українському суспільстві.
27. Соціальна структура та соціальна стратифікація: співвідношення понять.
28. Основні ознаки соціальної стратифікації.
29. Соціальна диференціація.
30. Моделі соціальної стратифікації.
31. Одномірна та багатомірна соціальні стратифікації.
32. Основні системи стратифікації.
33. Стратифікація і проблема нерівності у суспільстві.

34. Стратифікаційний профіль.
35. Профіль стратифікації.
36. Особливості класової стратифікації у сучасних суспільствах.
37. Типологія класів.
38. Соціальний клас та соціальний прошарок.
39. Проблема класу в сучасних соціологічних парадигмах.
41. Бідність.
42. Депривація. Типи депривації.
43. Маргінальність та “андерклас”.
44. Підходи до дослідження класової свідомості.
45. Динаміка стратифікаційних процесів.
46. Соціальна мобільність: види, типи і можливості.
47. Правила вертикальної мобільності.
51. Соціальні бар’єри.
52. Класифікація стратифікаційних моделей П.Сорокіна.
53. Політична стратифікація і відносини в суспільстві.
54. Флуктуації політичної стратифікації.
55. Політична стратифікація і національна культура суспільства.
56. Расова та етнічна стратифікації і відносини в суспільстві.
60. Соціальна стратифікація і теорія еліт.
61. Циркуляція еліт.
62. Економічна стратифікація і відносини в суспільстві.